

خسونت علیه زنان

یگانه سروش راد

فاطمه اکبری مقدم

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

سرشناسه	سروش راد، یگانه، ۱۳۷۳ -
عنوان و نام پدیدآور	خشونت علیه زنان/یگانه سروش راد، فاطمه اکبری مقدم.
مشخصات نشر	خراسان رضوی : انتشارات جالیز، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	۱۶۳ ص.
شابک	978-622-263-587-9
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	کتابنامه: ص. ۱۸۳ - ۱۶۳
موضوع	زنان -- خشونت علیه Women -- Violence against خشونت Violence
شناسه افزوده	اکبری مقدم، فاطمه، ۱۳۷۳ -
رده بندی کنگره	۶۶۲۵۰ HV
رده بندی دیویی	۸۸/۴۶۲
شماره کتابشناسی ملی	۷۶۲۴۲۰۸
اطلاعات رکورد کتابشناسی	فیا

انتشارات جالیز
۱۳۹۴

خشونت علیه زنان
یگانه سروش راد، فاطمه اکبری مقدم
ناشر: انتشارات جالیز
جواب: اول، پاییز ۱۴۰۰ / ۱۰۰۰ نسخه
قطع: وزیری / تعداد صفحه: ۱۶۳
قیمت: ۵۰۰۰۰۰ ریال
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۶۳-۵۸۷-۹
طراح جلد: صالح مقدم
صفحه آرائی: زهرا مهدی زاده

حق چاپ محفوظ است

آدرس: مشهد بلوار شهید رضوی روبروی درب دانشکده روانشناسی دانشگاه فردوسی
تلفن تماس: ۰۹۱۵۹۳۰۹۹۶۳ - ۰۹۱۵۸۳۱۹۵۳۵ - ۰۵۱۳۸۷۹۵۲۸۸

فهرست مطالب

۹		مقدمه
۱۳		تعریف خشم
۱۳		علل و ریشه های خشم
۱۵		علل شخصیتی
۱۵		تظاهرات خشم
۱۶		عملکردهای رایج پیرامون خشم
۱۷		علل بروز پر خاشگری
۲۲		والدین و کودکان پر خاشگر
۲۳		چرا کودک پر خاشگر می شود
۲۴		تربیت منفی والدین
۲۶		تربیت مثبت والدین
۲۷		چگونه خشم را در کودکان مهار کنیم
۲۸		راه کارهای مناسب کاهش خشم
۲۹		نتیجه گیری
۲۹		عوامل موثر بر پر خاشگری و ناسازگاری
۳۱		عوامل اجتماعی
۳۲		عصبانیت
۳۲		احساس گناه
۳۳		نارضایتی
۳۳		بی کفایتی
۳۴		غمزدگی و افسردگی
۳۵		قربانی بودن
۳۵		احساس در دام بودن
۳۵		در گیر بودن
۳۶		مجازات نمادین
۳۷		مقررات و انتظارات را مشخص و روشن بیان کنید

۳۸	چگونه تنبیه کنید
۳۸	با طفل جر و بحث نکنید و چانه نزنید
۴۰	جدی باشید
۴۱	زیاده از حد گوش نکنید
۴۲	منطقی باشید
۴۳	یک رای و محکم باشید
۴۳	روشهای مجازات
۴۷	تعریف پرخاشگری
۴۹	انواع پرخاشگری
۵۱	علل و انگیزه های پرخاشگری
۵۳	کروموزومهای جنسی و پرخاشگری
۵۴	بلوغ جنسی و پرخاشگری
۵۶	درستی و نادرستی نظریه ناکامی پرخاشگری
۶۱	پرخاشگری چگونه یاد گرفته می شود
۶۲	نقش رسانه های گروهی و فیلمهای تلویزیونی در آموزش پرخاشگری
۶۵	کنترل پرخاشگری
۶۷	فصل دوم خشونت علیه زنان
۶۷	مقدمه
۶۹	خشونت خانگی علیه زنان
۷۰	پیشینه پژوهش
۷۵	دیدگاه های نظری خشونت
۷۸	نظریه اسناد (برای فرد پرخاشگر)
۷۹	سبک اسناد کنترل
۸۵	نظریه اسناد به عنوان یک رویکرد شناختی در زنان
۹۰	کلیشه های جنسیتی و شیوه های اسناد دهی در خشونت خانگی
۹۸	خشونت و باورهای جنسیتی
۱۰۳	نظریه طرحواره جنسیتی بم در رابطه با خشونت
۱۰۳	نظریه طرحواره جنسیتی بم

۱۱۴		خشونت پنهان
۱۱۷		قالب های فکری جنسی
۱۲۰		نظریه ها و دیدگاه های مختلف نسبت به جنسیت
۱۲۰		نظریه های مربوط به اثرات پیش از تولد
۱۲۰		رویکرد روانکاوانه
۱۲۲		روان تحلیل گری فروید
۱۲۳		هورنای:
۱۲۳		یونگ
۱۲۵		چودورو
۱۲۶		دیدگاه یادگیری اجتماعی
۱۲۷		دیدگاه شناخت گرایان
۱۲۸		طرحواره
۱۲۹		عوامل موثر بر نقش جنسیتی
۱۳۲		سبک های ابراز هیجان
۱۳۴		کلیشه های جنسیتی در ابراز هیجان
۱۳۸		رابطه سبک ابراز هیجان و سبک اسناد
۱۴۰		نظریه نقش جنسیتی
۱۴۶		فصل سوم
۱۴۶		بررسی خشونت علیه زنان در آموزهای دینی
۱۴۶		محور خشونت جنسیتی
۱۴۷		محور خشونت اقتصادی علیه زن
۱۴۹		محو خشونت روحی
۱۵۴		نتیجه
۱۵۹		منابع و مآخذ
۱۵۹		منابع فارسی

مقدمه

خشونت علیه زنان از جمله مسائل مهم اجتماعی در سراسر دنیاست که از دهه ۹۰ در دستور کار سیاسی و اجتماعی کشورها و نهادهای بین‌المللی قرار گرفته است. در کشورهای اسلامی نیز این خشونت دیده می‌شود و عده‌ای از تحلیلگران این خشونت را به اسلام ربط می‌دهند؛ اما خشونت رفتاری است که در همه کشورها مشاهده می‌شود و گروه‌های ضعیف‌تر و آسیب‌پذیرتر، مانند زنان، کودکان، سال‌خوردگان و گروه‌های اقلیت، قربانیان ستم‌پذیر نابرابری‌های اجتماعی و اقتصادی‌اند. این در حالی است که از نگاه اسلام نمی‌توان گفت زن برتر از مرد است یا مرد برتر از زن؛ زیرا هر دو انسان هستند و تنها در صورتی یکی بر دیگری برتری دارد که علم و تقوای او بیشتر باشد. از این رو احکام خشونت‌بار نمی‌تواند احکام اسلام باشد. خشونت علیه زن، انحرافی است که در روابط انسانی پدید می‌آید؛ از این رو باید علل خشونت علیه زنان در کشورهای اسلامی را در جای دیگری کاوید و برای حذف این پدیده ناهنجار در زندگی انسان تلاش کرد..

اسلام مدعی است که کامل‌ترین روش زندگی را توصیه کرده است و شیوه پیشنهادی آن مناسب‌ترین راهکار زیست بر اساس ماهیت انسانی است. از طرف دیگر، اسلام و شریعت اسلامی، به‌عنوان کامل‌ترین دین، مقبول بسیاری از جوامع است و حدود سه میلیارد مسلمان از آن پیروی می‌کنند. به همین دلیل، توجه بسیاری از اندیشمندان به دیدگاه اسلام به زن دوخته شده است. در این نوشتار ابتدا به بررسی معنای خشونت و بررسی مبانی تری و در ادامه برای بررسی و فهم دقیق موضوع، ابتدا دیدگاه قرآن به

زنان را از منظری کلی بررسی و در ادامه به بررسی راه کارهای اسلام برای مهار خشونت علیه زنان بررسی می شود

"پرخاشگری" در لغت به معنای ستیزه و تندی کردن آمده^۱ و معادل آن در زبان انگلیسی واژه Aggression است^۲ اما در اصطلاح روان شناسی پرخاشگری یک واکنش عمومی و پدیده نابهنجار اجتماعی است که به قصد آزار کسی یا آسیب رساندن به چیزی ابزار می شود.^۳ آن چه در این تعریف حائز اهمیت است قصد و نیت رفتار کننده می باشد یعنی یک رفتار آسیب زا در صورتی پرخاشگری محسوب می شود که از روی قصد و عمد، به منظور صدمه زدن به دیگری انجام پذیرد.^۴

بنابراین پرخاشگری به فردی اطلاق می شود که تمایل به حمله کردن و مبارزه طلبی دارد. صاحب نظران حوزه علوم اجتماعی در مورد پرخاشگری به دو دسته تقسیم شده اند: فروید (واضع مکتب روانکاوی) و لورنز (Lornes - جانور شناس اتریشی) و گروهی دیگر آن را یک رفتار دفاعی آموخته شده و اکسپانسیو می دانند همچون بندورا (Bandura) اما محققان با در نظر گرفتن جنبه های مختلف این قضیه به دو نتیجه گیری دست یافته اند:

- ۱- پرخاشگری نتیجه تعامل پیچیده بین تمایلات و پاسخ های آموخته شده است.
- ۲- پرخاشگری در انسان، حتی اگر هم ذاتی باشد، به شدت تحت تاثیر عوامل اجتماعی قرار دارد.^۵

۱- معین، ۱۳۷۱، ج ۱، ص ۷۲۷

۲- جبراهنی، ۱۳۸۴، ص ۴۲

۳- هنری ماسن، ۱۳۷۳، ترجمه یاسایی، ص ۴۲۶

۴- کریمی، ۱۳۸۰، ص ۲۰۶

۵- کریمی، ۱۳۸۰، ص ۲۱۳

این دیده هنگامی بروز می کند که کودک یا نوجوان در رسیدن به هدف خود به مانع برخورد کند و نتواند به آسانی و آرامی آن را از بین برد^۶ بنابراین رفتار و عملکرد خود را به صورت: ایجاد مزاحمت برای دیگران، جنگ و ستیز با همسالان بر هم زدن محیط، خراب کردن اشیا و وسایل دیگران و... بروز می کند.^۷

www.ketab.ir

^۶ - شعاری نژاد، ۱۳۷۳، ص ۴۵۰

^۷ - نجائی، ۱۳۷۲، ص ۳۲۱